

III. ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΥΠΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Τα κείμενα που ακολουθούν είναι επιλεγμένα αποσπάσματα από δημοσιεύματα του Τύπου κατά την περίοδο των εργασιών της Α' Εθνικής Συνέλευσης. Η συμπερίληψή τους στον παρόντα τόμο κρίθηκε ιδιαίτερα χρήσιμη, προκειμένου να αναδειχθούν σφαιρικότερα οι ιδεολογικές, πολιτικές και διεθνείς παράμετροι της κατάρτισης και ψήφισης του Συντάγματος του 1844.

Πράγματι, η δημοσιογραφική κάλυψη των σχετικών συζητήσεων χαρακτηρίζεται από τέτοια ζωντάνια και πληρότητα, ώστε να φωτίζει κατά τρόπο εναργή και παραστατικό όλες σχεδόν τις σκοτεινές ή αθέατες πλευρές του συνταγματικού εγχειρήματος του 1844. Έτσι, Πρακτικά των εργασιών της Εθνοσυνέλευσης και δημοσιεύματα του Τύπου αποτελούν κατ' ουσίαν μία αδιάσπαστη διαλεκτική ενότητα αλληλοσυμπληρούμενων στοιχείων, ντοκουμέντων και μαρτυριών, που αποδίδουν με την μεγαλύτερη δυνατή πιστότητα την περιρρέουσα ατμόσφαιρα των συζητήσεων αλλά και την εν γένει συνταγματική ιδεολογία της ταραγμένης εκείνης ιστορικής συγκυρίας. Όπως βέβαια αναφέρθηκε ήδη, τα κείμενα που ακολουθούν είναι σταχυολογημένα από το σύνολο των σχετικών δημοσιευμάτων στα οποία ο υπογράφων αυτό το σημείωμα είχε πρόσβαση, μέσω της Βιβλιοθήκης της Βουλής. Η επιλογή των αποσπασμάτων υπακούει σε ορισμένα κριτήρια, τα οποία πάντως δεν είναι ποσοτικά, καθώς δεν τέθηκε εξ αρχής προκαθορισμένος αριθμός σελίδων για την συγκεκριμένη έκδοση. Για να προσδιορισθούν ειδικότερα τα κριτήρια που πρυτάνευσαν, κρίνεται επιβεβλημένο να παραθέσουμε ορισμένα γενικότερα στοιχεία για τις εφημερίδες της εποχής, προκειμένου να γίνουν ευχερέστερα κατανοητά τόσο το είδος όσο και η έκταση της δημοσιογραφικής κάλυψης των εργασιών της Εθνοσυνέλευσης.

Την εποχή αυτή (τέλος 1843 - αρχές 1844), εκδίδονται στην Αθήνα δέκα πέντε εφημερίδες και κάποιες ακόμη στις μεγάλες επαρχιακές πόλεις. Είναι μάλλον μικρού σχήματος, τετρασέλιδες ή εξασέλιδες. Εκδίδονται συνήθως δύο φορές την εβδομάδα, και κυκλοφορούν αποκλειστικά με συνδρομη-

τές. Μερικές είναι βραχύβιες, άλλες εκδίδονται με διακοπές. Συνήθως χρησιμοποιούνται άχρωμοι τίτλοι όπως "εσωτερικά" ή "εξωτερικά". Ωστόσο την εποχή αυτή επιχειρείται η υπαγωγή των ειδήσεων που αφορούν το κρίσιμο θέμα των συζητήσεων στην Εθνοσυνέλευση κάτω από τίτλους δηλωτικούς του περιεχομένου τους. Ένα μεγάλο μέρος του χώρου στις εφημερίδες εκείνων των ημερών καλύπτεται από την αναφορά στα ίδια τα Πρακτικά της Εθνοσυνέλευσης και στις επί μέρους συζητήσεις, έστω και με καθυστέρηση λόγω του ρυθμού κυκλοφορίας τους. Κάθε εφημερίδα δίνει διαφορετική έκταση στα Πρακτικά που δημοσιεύει. Ανάλογα με την περιοδικότητά τους οι εφημερίδες επικεντρώνουν την προσοχή τους επιλεκτικά σε ορισμένες αγορεύσεις ή προβαίνουν σε περιλήψεις των συζητήσεων στην Εθνοσυνέλευση, όπου κυριαρχούν όμως τα σχόλια. Οι εφημερίδες που δημοσιεύουν πλήρη πρακτικά είναι η "Ελπίς", η "Αθηνά", ο "Φίλος του Λαού" και η "Καρτερία".

Με βάση τα ανωτέρω κρίθηκε άσκοπο να ενταχθούν στον ανά χείρας τόμο οι συζητήσεις της Εθνοσυνέλευσης που δημοσιεύονται αναλυτικά στις εφημερίδες της εποχής, επαναλαμβάνοντας κατά βάση τα κείμενα των Πρακτικών. Επίσης αποκλείστηκαν τα εντελώς περιγραφικά "ρεπορτάζ" για επισιτώδη η καθαρά διαδικαστικά θέματα. Όλα τα υπόλοιπα δημοσιεύματα, καταταγμένα με χρονολογική σειρά κατά εφημερίδα, αποτελούν το τρίτο μέρος της παρούσας έκδοσης της Βουλής.

Εάν θέλαμε να εντοπίσουμε σε αδρές γραμμές τα μείζονα προβλήματα που προκάλεσαν "τον εκ θερμών συζητήσεων κλύδωνα" κατά την έκφραση της εποχής ("Αθηνά", 4.12.1843) θα παρατηρούσαμε τα εξής:

Η γενική θεματική του Τύπου περιστρέφεται ιδίως στην προσεκτική κριτική που ασκείται στον Μονάρχη -κυρίως όμως στην Βαυαροκρατία- για την προηγηθείσα περίοδο της "Απολυταρχίας", στην εμμονή στις διακηρύξεις και τις υποθήκες της Τρίτης Σεπτεμβρίου, στην αναγκαιότητα θέσπισης ενός σύγχρονου και φιλελεύθερου Συντάγματος, στην υπογράμμιση της ιδιαίτερης σημασίας της ελευθερίας του Τύπου και στην κοινή απαίτηση αποχώρησης των βαυαρικών στρατευμάτων. Τα ειδικότερα δε ζητήματα που προκαλούν έντονο ενδιαφέρον είναι αναμφισβήτητα η ψήφιση του Κανονισμού της Εθνοσυνέλευσης, η απάντηση στον "λόγο του θρόνου" -ιδίως λόγω της έλλειψης κάθε μνείας της "Τρίτης Σεπτεμβρίου"- η διάσταση απόψεων στο εκκλησιαστικό ζήτημα, το πρόβλημα του διαχωρισμού των Ελλήνων σε "αυτόχθονες" και "ετερόχθονες", η έντονη διχογνωμία ως προς την καθιέρωση δεύτερου αντιπροσωπευτικού σώματος (Γερουσίας) και, τέλος, το θέμα της διαδοχής του θρόνου.

Όλες οι ανωτέρω γενικές και ειδικές αξιολογήσεις των συνταγματικών δρωμένων από τον Τύπο της εποχής είναι αναμφίβολα εξαιρετικά ενδιαφέρουσες για μία ολοκληρωμένη και απροκατάληπτη προσέγγιση της συνταγματικής ιδεολογίας και πράξης της Α' Εθνικής Συνέλευσης. Αλλά και γενικότερα, η ιστορική έρευνα των συνταγματικών και ιστορικών μας θεσμών, απαλλαγμένη κατά το δυνατόν από τους παραμορφωτικούς φακούς του παρόντος και προσανατολισμένη στις προσλαμβάνουσες παραστάσεις της ίδιας της εποχής, έχει ασφαλώς πολλά να αντλήσει από όσα εύγλωττα αποτυπώνονται στα δημοσιεύματα που ακολουθούν.

Αθήνα, Ιούλιος 1995

Γιώργος Σωτηρέλης
Προϊστάμενος του Τμήματος
Κοινοβουλευτικών Ερευνών και Μελετών

Εκδόται δε της 1629ης, Τετάρτης και Σάββατου.
 -Τιμή ένταξ. . . . . 48.
 * Ημερησία . . . . . 24.
 * τριημεσία . . . . . 12.
 -Τιμή καταγραφέντος έκαστον στίχον . . . 18. λικ.
 -Αι κατάγραφοι γίνονται εις τὸ γραφεῖον τῆς Ἀθήνης καὶ ἐκ τῶν διζήσεων ταχυδρομεία τῆς Ἑλλάδος.

ΑΘΗΝΑ

Διὰ τοῦ ἑαυτοῦ Κράτους ταχυδρομικῆς ταξὶ μὴ πλη-
 ρόντος ταχυδρομικῆς ἡμέρας,
 Τιμή ένταξ. . . . . 48.
 - Ημερησία . . . . . 24.
 - τριημεσία . . . . . 12.

ΠΡΟΨΗΦΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΘΕΤΙΚΗ.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ

ΓΑΛΛΙΑ.

Η ΕΛΛΑΣ ΚΑΙ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΟΘΩΝ.

α Τα τελευταία Ἀθηναϊκά συμβάντα κατέστησαν περιττοῦς πλέον τοὺς συνδυασμοὺς τῶν μεγάλων τῆς Εὐρώπης πολιτικῶν ἀνδρῶν. Τὸ ἀντικείμενον τῆς διπλωματικῆς συνόδου ἐξέλιπε διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν συγκιρόντων τοῦ λαοῦ, τῶν δὲ ἰδεῶν ὁ βαθὺς πέπλος ἀπεκλύθη ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων ἐν δικαστήματι μιᾶς μόνης νυκτὸς ἢ Ἑλληνικῆ Κυβέρνησις, χωρὶς σύγκρουσιν, χωρὶς ἀπαξίαν, κηρύσσεται Συνταγματικὴ!

β Ἡ θέλησις τῶν Βασιλέων, ἧτις τὴν ἐπλάσεν, ὑποχωρεῖ εἰς τὴν ἐθνικὴν θέλησιν· ἀρ' ἐσπέρησεν οἱ κυβερνῶντες ἴδμενον ἐνώπιόν των πλήρη ἀσφάλειαν, ἢ δὲ γλώσσά των ἐνέπνεε θάρρος διὰ τὸ μέλλον· οἱ ἀγγλικοὶ καὶ οἱ γάλλοι ἐπίστευσαν, ὅτι τὸ μέλλον των ἦτον ἐξηττοχισμένον, ἀλλὰ τὴν ἐπύριον εἶδαν ματωμέναις τὰς ἐλπίδας των· νίκα κατὰ τασίς πραγμάτων διετέλεθη ἐκεῖνη, ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῆς ὁποίας ἐπανεπαύοντο.

Δὲν θέλομεν νὰ προεκφράσωμεν γνώμην περὶ τῶν συνεπειῶν τῆς ἐπιναστικῆς ταυτικῆς ἢ συνέσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐράνη μᾶλλον εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν ἢ εἰς ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον περὶ ἐτῶν ὑπέστη γενναίως ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος, κατὰ τῆς Γουλιέλμου ἀγαπῶμεν ὁμοῦς νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὰ αἴτια, τὰ ὁποῖα ἐπροσκάλεσαν τὸν ὑπὲρ τοῦ συντάγματος ἀγῶνα, ὅστις ἐνδιαφέρει τὴν Εὐρώπην, τὴν προσηλὴν τῆς ὁποίας ἐπέσυρε.

Καθεὶς ἀναντιρρήτως ἐνθυμεῖται, ὅτι διὰ συνθήκης, ἢ ὁποία ἐκλήθη, κατὰ τὸ 1831, εἰς τὸ Λονδίνον μεταξὺ Γαλλίας, Ἀγγλίας, Ῥωσσίας καὶ Πρωσίας, ὁ Ὄθων, δευτερότοκος υἱὸς τοῦ Βασιλέως τῆς Πρωσίας, ἐξελέχθη Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος· εἰς τὴν συνθήκην ταύτην δὲν ἔγεινε λόγος περὶ τῆς ἐγγυήσεως τῶν ἐλευθεριῶν, ὑπὲρ τῶν ὁποίων οἱ Ἕλληνες ἐξέθεσαν τὸ πᾶν καὶ ἔχουσιν τόσα αἵματα.

Βασιλεῖ, ἐξήκοντα ἐκατομμυρίων ὀρέγκων δάνειον, ἰδοὺ ἢ συνοδείᾳ τοῦ Βασιλέως, τὸν ὁποῖον ἐπροσδιώρισαν διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ Ὄθων ἦτον ἀνήλιξ, καὶ δὲν ἐδύνατο εἰμὴ κατὰ τὴν πρώτην Ἰουνίου 1835 νὰ ἀναλάβῃ τὰς ἐνίας τοῦ Κράτους. Διὰ τοῦτο Κυβέρνησις ἀνετέθη εἰς ἀντιβασιλείαν, συγκειμένην ἐκ τριῶν

Πευκρών· ἡ ἀλλόκοτος αὕτη κυβέρνησις ἀπειθιάσθη εἰς τὸ Νεόπλιον, κρατοῦσα εἰς μὲν τὴν μίαν χεῖρα ῥωμαίαν, εἰς δὲ τὴν ἄλλην ἀργύριον· πώποτε ἐνθρόνισις ὑπὸ ἀπεισιωτέρους οἰωνούς ὄν ἐλαβε χεῖραν. Τὴν Βασιλεία τῆς Ἑλλάδος συνώδεσε στολισκος, φέρον τὴν Γερμανικὴν χωροφυλακὴν, καὶ συγκαίμενος ἐν πλοίων τῆς Γαλλίας, τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ρωσίας. Οἱ Ἕλληνες ὑπεδέχθησαν μὲ ἀνίσυχον πνεῦμα τὴν νέαν ταύτην κυριαρχίαν. . . .

Ἀναλαβούσα ἡ Ἀντιβασιλεία τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἑλλάδος διήρτεν αὐτὴ εἰς νομούς καὶ ἐπαρχίας, καὶ ἐστημάτισε μικρὸν τακτικὸν στρατὸν, παρὰ τὰς τὰ δυνατὰ φροῦρια εἰς τοὺς Γερμανοῖς· ἡ διοίκησις ἐντοργεῖτο μὲ γερμανικὴν ψυχρότητα, ἀνστηρότητα καὶ εὐθιότητα, ἀν θέλητε, ἀλλὰ μὲ τρόπον ἀκατάλληλον καὶ ἀτυμωσίωστον μὲ τὰ ἔθνη καὶ μὲ τὸν χαρακτῆρα τῶν Ἑλλήνων· περὶ ἐλευθέρων ὁμοῦς θεσμοθεσιῶν πρόνοια οὐκ ἐλαμβάνετο.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἀνεκαλύρη ἡ συνωμοσία τοῦ Κολοκοτρώνη (α), ἀνήκοντος εἰς τὸ Ρωσσικὸν κόμμα. Μετὰ πολὺμηνον δὲ κρίτησιν αὐτοῦ τὸν διώρισαν τέλος σύμβουλον τῆς Ἐπικρατείας, καθ' ἣν οὐδὲ στιγμήν ἐξέωρτον τὸν τρόπον ἤτιον, ἐπικρατεῖται ἠκούοντο εἰς διάφορα μέρη· ὅτε μὲν οἱ Μυτιληῖται, ὅτε δὲ ληστρικαὶ συμμορίαι, αἱ ὁποῖαι, εἰσερχόμεναι διὰ τῶν ὄρειων, ἐτάραττον τὸν τόπον· ἐν τῷ μίσῳ τῆς ἀνεσυχίας καὶ ταραχῆς τούτης, ἦτο ἄσκολον νὰ μορφώσωσι κατάλληλον σύστημα φορολογίας, τὸ ὁποῖον καθίστα ἔτι πλέον ἀκχώρωτον ἢ πενία τοῦ λαοῦ. Τὸ δάνειον λοιπὸν τῶν 60 ἐκτομικυρίων διακινᾶται, ὡς καὶ τὰ μικρὰ εἰσοδήματα τοῦ Κράτους.

Ἐπειδὴ οὐκ ἐπὶ τῆς ἐπιπέδου τοῦ Βασιλείου, ἡ ἀρμιστοσύνη διατήρηθη ἀρχικαγγελάριος· ὁ Κωλέττης, ὅστις προέδρευε τὸ ὑπουργεῖον ἐπὶ τῆς ἀντιβασιλείας, ἐξορίζεται ἐξ ὅρων ἐντιμῶν ἐντὶ οὐδὲ οἱ Ἕλληνες ἐπερίμενον τὴν συγκρότησιν ἐθνικῆς συνλεύσεως, ἐπιστήθη, κατὰ τὸν Γαλλικὸν τρόπον, ἐν συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ἔχον εἰσπρατῆς καὶ μηνιαῖον μισθὸν 500 δραχμῶν· μέλη τοῦ διωρίθησαν ὁ Μυρομιγάλης, ὁ Βότσαρης, ὁ Κουντουριώτης, ὁ Κολοκοτρώνης, ὁ Μυροκοροδάτος, ὁ Τρικυπῆς καὶ ἄλλοι, οἵτινες κατὰ ζήτην καὶ θάλασσαν ἐπολέμησαν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας.

Ἐν τούτοις ὁ τύπος ἔβρινε τὴν φωνὴν του, διακηρύττων τὰ παθήματα τοῦ λαοῦ, τὰ ὁποῖα ἐνόστο ἐπιστηρίζοντο καὶ ἀπὸ μερικὰ κινήματα· οἱ Ρουμειλιῶται ἔψωσαν τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως, φέρονσαν ἐπ' αὐτῆς τὸ σύνθημα « Σύνταγμα καὶ ὁ Ὄθων χωρὶς τοὺς ἔταους. » Ὁ Γερμανικὸς στρατὸς ἀρ' ἐνός μὲν ὑπεκίνει τὴν ζηλοτυπίαν τοῦ ἔθνικοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ λαοῦ,

(α) Σ. Σ. Ζητοῦμεν συγγνώμην ἀπὸ τὸν συγγραφεῖα νὰ κάμωμεν τὴν παρατήρησιν, ὅτι ἡ συνωμοσία αὕτη ἦτον ἀπλῆ σκιά, ἔκτισθιν τῆς ἐκείας ἐκούπετο ἡ δολιότης τῆς ἀντιβασιλείας.

και ἀφ' ἑτέρου ἐξήντησε τὸν χρηματικὸν πόρον τοῦ τόπου. Παράπονα ἀλλὰ ἐντηροῦσαν τὰ παθήματα τοῦ Ἀρχιερέως Σελαλασίας ἐψύχρναν πολὺ τὸν Ἑλληνικὸν κληρὸν· οἱ καθολικοὶ Ἕλληνας ἀφ' ἑτέρου εἶχον παράπονα κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, διότι δὲν ἐρύλιπτε τὰς ἀρχὰς τῆς ἀνεξίθρησκείας καὶ ἐλευθερίας τῶν ῥρημάτων. (6)

Ἡ σύνταξις συντάγματος καὶ ἡ ἀναχώρησις τῶν Βυρκικῶν στρατευμάτων ἦτον ἐξ ὑπαρχῆς ἢ ὁμοφώνως ἀπαιτήσεις τῶν Ἑλλήνων. Τὰ αἴτια ταῦτα ἐπροκάλεσαν τὴν ἐπανάστασιν τῆς Διεσσηνίας καὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος (γ), μετὰ τὴν κατὰ-θλιψιν τῶν ὁμοίων ὁ Βασιλεὺς Ὄθων μετίσθη εἰς τὴν Γερμανίαν, ὅπου ἐνουμφεῖθη.

Κατὰ τὸ 1830 ἐξεδόθη νόμος τις περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων, συντεταγμένους ἐπὶ τῶν ἐπίσεων τοῦ Γαλλικοῦ· ἡ ἀτελής αὕτη θεσμοθεσία, μὴ συνδυομένη μετ' ἀντιπροσωπικὴν σύστημα, δὲν ἠδύνατο νὰ εὐχρηστῆσθῃ εἴηως, τοῦ ὁποίου αἱ περὶ ἐλευθερίας ἰδέαι ἐστρεφόοντο εἰς πολυχρόνιον αἰματηρὰν πάλην καὶ εἰς τὰς μετὰ τῆς Γαλλίας σχέσεις του· ἀλλ' ἡ βεβαιότερα πληγὴ, ἣτις ἐμελλε νὰ ἐπιπέρῃ κατὰ τὴν ἡμετέραν, ἦτον ἡ κατὰστασις τοῦ Δημοσίου Ταμείου, οἱ πόροι τοῦ ὁποίου δὲν ἐπαρκοῦσαν εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐκ τούτων ἐννοεῖτε τὰ ἐν Ἀθήναις συμβάντα· ἡ Βυρκία ἐνόμισεν, ὅτι κατέκτησε τὴν Ἑλλάδα· ἡ ὑλικὴ δύναμις καὶ ὁ ἀργυρὸς ἦσαν τὰ μέσα τῆς διοικήσεως τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Τὸ βαρὺ φορτίον τοῦ δανείου προσέβαλε τὸ μέλλον τοῦ τόπου, καὶ εὐκόλον ἦτο νὰ προβλέψῃ πᾶς τις, ὅτι τὰ ἐπίπλαστα ἐκεῖνα στηρίγματα ἤθελον ἐκλίπει, ὅταν ὁ θόλος ἤθελε πλέον κενεῖσθαι. Προρρήσεις ἀπαιτεῖται εἶχαν ἤδη ἐντηροῦσαι κατὰ τὴν τελευταίαν σύνοδον τῶν βουλῶν· αἱ προρρήσεις ἐπαρχματοποιήθησαν.

Ἡμεῖς, οἵτινες ἀπ' ἀρχῆς ὑπεστηρίξαμεν εὐλικρινῶς τὰς ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας καὶ ἐλευθερίας προσπαθείας τοῦ γενναίου Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὑψόνομεν καὶ σήμερον τὴν φωνήν μας, εὐχόμενοι· νὰ μὴ διαδεγθῶσι τὰς μακρὰς θύρας των αἱ βυριοπραγίαι καὶ αἱ διαπραγαί. Κατὰ τὰ 1815, ὡς καὶ μετὰ τὸ 1830, ἡ Εὐρώπη ἔσπειρε σπόρον αἵρου, ὃς βλέπει ἤδη τοὺς κλύδωνας εἶναι καιρὸς νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς ἰδέας ὑγιεινῆς, φρονιμωτέρας, καὶ μάλιστα ἑθνικωτέρας. »

Τὸ ἀρῆρον τοῦτο μεταφράσαμεν ἀπὸ τῆς Γαλλικῆς ἐφημερίδος τὸ Ἔθνος, διὰ νὰ ἰδῶσιν οἱ ἀναγνώσταί μας ποῖαν κρίσιν κάμνουσιν εἰς τὴν Εὐρώπῃν περὶ τῶν πραγμάτων μας.

(6) Σ. Σ. Ἀπατᾶται ὁ Συγγραφεὺς· ἡ Ἑλληνικὴ ἐφημερίς ὁ Λίων μαρτυρεῖ περὶ τούτου· τὸ ἀνεξίθρησκον τῆς Ἑλλην. Κυβερνήσεως κατήντησεν ἴσως πολὺ μακρὰν.

(γ) Σ. Σ. Τὸ ἀρῆρον ἀπερῆρι· Ἀρμενίαις, ἀλλὰ βίβλαια κατὰ παραδρομήν.

Εκδόθη ἡ τῆς Ἡμετέρας, Τετάρτης καὶ Σάββατος.
 - Τὴν ἑσπέραν . . . . . ἔργ. 24.
 - Ἡμερησίως . . . . . 25.
 - Τὴν ἑσπέραν . . . . . 26.
 - Ἡμερησίως ἢ ἑκατόν στήλον . . . . . 28. λεπ.
 - Ἀνὰ ἑκάστην ἡμέραν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Ἀθήνης καὶ εἰς
 τὰ διάφορα ταχυδρομεία τῆς Ἑλλάδος.

ΑΘΗΝΑ

Διὰ τὴν ἑσπέραν τοῦ Κράτους ἀποδοτέον, τοῦτο μὴ ἀνα-
 ρίπτεται ταχυδρομικῶς ἔξω,
 Τὴν ἑσπέραν . . . . . ἔργ. 24.
 - Ἡμερησίως . . . . . 27.
 - Ἡμερησίως . . . . . 28.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΣ 23. ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1843.

Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΑ ΨΙΤΤΑΚΙΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΛΙΩΝΟΣ.

Δὲν ἀμφισβάζομεν ποσῶς, ὅτι τὸ σχέδιον τοῦ κανονισμοῦ τῆς Συνελεύσεως, συνταχθέντος παρὰ τῆς ἐπὶ τούτῳ ἐκλεγθείσης ἐπιτροπῆς, ἦτο ἀδύνατον νὰ τύχῃ εὐμενοῦς καὶ δικαίας ἐπικρίσεως παρὰ τῷ συντάκτῃ τοῦ Λιῶνος. Τὸ ἔργον ἐγένετο παρ' ἀνδρῶν, οἵτινες, ὡς μὴ ἀνέχοντες εἰς τὸ πολιτικὸν σύστημα αὐτοῦ πρὸ τῆς ἐποχῆς τῆς 3. Σεπτεμβρίου, ἐξακολουθοῦν νὰ θεωρῶνται καὶ σήμερον ὡς ἄλλων ἀρχῶν καὶ ἄλλου συστήματος, οἱ δὲ ἔπαινοι τοῦ Λιῶνος φυλάττονται ἀποκλειστικῶς διὰ τοὺς ἐξειδικασμένους φίλους καὶ θαυμαστάς του.

Εἰς τὸν ἀριθ. 485. αὐτοῦ περιέχεται ἄρθρον πλήρως ἐμπαιθῶν ἀλογικῶν δοκιστηῶν τινος, ἐπικρίνοντος τὴν εἰρημένον κανονισμόν. Προκαυχᾶται δὲ οὗτος νὰ καταδικάσῃ δι' ἀνόριστων κατηγοριῶν τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς μὴ ἐπιτυχημένον καὶ προβαίνει εἰς τὰς ἀκολουθοῦσας τρεῖς ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀποδείξεις, τῶν ὁποίων τὴν ἀλογίαν καὶ ἀμάθειαν μᾶς εἶναι εὐκολώτατον νὰ διατρανώσωμεν.

Α'. Κατηγορεῖ τὴν ἐπιτροπὴν, διότι δὲν ἀνέβησεν εἰς τὴν ἀπόλυτον ἐξουσίαν τοῦ προέδρου διὰ τὰ ζητήματα τῆς τάξεως· κακίζει τὸ ἔργον ὡς παρεμβάλλον προσκόμματα εἰς τὴν ταχεῖαν διεξαγωγὴν τῶν υποθέσεων, ἀπαιτουμένους εἰς τὴν διάλυσιν πολλῶν ἐξ αὐτῶν τῆς ἀπορήσεως ὀλεαλόρου τοῦ σώματος. Ἢ δόξα εὐτὴ εἶναι γελοία, ὡς υποθέτουσα εἰς τὸν ἐπικριτὴν παχυλωτάτην ἀμάθειαν καὶ ἀγνοίαν τῆς φύσεως τῶν καθηκόντων τοῦ Προέδρου καὶ τῶν δικαιοματίων τῆς Συνελεύσεως, σκοπὸν ἔχοντων νὰ συμβιβᾶσωσι τὴν ἐλευθερίαν τῶν συζητήσεων μετὰ τὴν τάξιν, χωρὶς οὔτε τὸ εἶν οὔτε τὸ ἄλλο νὰ ἀποβῶσι μὴδὲν ὑπὸ τὴν δικτατορικὴν ἐξουσίαν τοῦ διευθύνοντος τὰς συζητήσεις. Ἐὰν ὁ Πρόεδρος εἶχε τὸ δικαιομα μόνος ν' ἀποφασίζῃ τὸ παραδεκτὸν ἢ μὴ τῶν προτάσεων τινῶν, τὴν σχέσιν τῶν μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν διάταξιν, τὸν προσδιορισμὸν ταύτης, τὴν ἐπιτροπὴν καὶ διόρκειον τῶν ἐργασιῶν, τὰ ζητήματα τῆς προσηγήσεως καὶ τῆς βεβαιώσεως ἐπιτιμησεως, τὴν διάλυσιν τῆς συνεδριᾶ-

σεως, δὲν εἶναι ἀληθές ὅτι ἤθελε γίνεαι κύριος τοῦ πνεύματος καὶ τῆς θελήσειως τῆς; Ἐὰντα εἶναι τὰ μόνον ζητήματα τῆς τάξεως, τὰ ὅποια ποτὲ πρόεδρος βουλευτικοῦ σώματος καὶ εἰς οὐδὲν μέρος ἐπιφορτίσθη ἀπολύτως καὶ τὰ ὅποια ὁ κανονισμὸς ὑπέβηκεν εἰς τὴν συμβουλὴν ἢ ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως. Περὶ ἐξεστράπη εἰς παραλογισμοὺς ὁ ἐπικριτὴς, διότι εθιώρησε τὸν Πρόεδρον *δικαιοσῆν* καὶ τὴν Συνέλευσιν *δικαιωμένην*. Ὁ παραλογισμὸς εἶναι τόσον προφανὴς, ὥστε δὲν ἀξίζει καὶ τακτικῆς συζητήσεως, ἀρκεῖ μόνον νὰ εἰπωμεν, ὅτι ὁ Πρόεδρος εἶναι ἐπιφορτισμένος νὰ διευθύνῃ τὰς συζητήσεις, κατὰ παραδειγματικὰς κανόνας καὶ τύπους ἐκφράζων τὸ φρόνημα καὶ τὰς εὐχὰς τῆς, τόσον μόνον δυνάμενος, ὅσον δὲν δύναται νὰ προτάξῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς. Ὁ ἐπικριτὴς προσθέτει, ὅτι τὸ ἀρρῶν τὰ καθήκοντα τοῦ προέδρου ἀρῶν ἐρνήσθη κατὰ γράμμα ἀπὸ τὴν κανονισμὸν τῆς γαλλικῆς Βουλῆς. Τί ἤθελε νὰ ἐαρξάτῃ διὰ τούτου, ἀγνοοῦμεν. Ἄν ὅμως ἤθελε νὰ μᾶς ἀποδείξῃ ὅτι γνωρίζει τὸν γαλλικὸν κανονισμὸν, καὶ ἐπομένως εἶναι κἀτοχοῦ νομοθετικῆς ἱστορίας, τὴν στέλλομεν καὶ εἰς τὴν Βελγικὸν διὰ νὰ εἴδῃ τὴν αὐτὴν ἀρῶν. Τὸ ἀνοητότερον δὲ εἶναι ὁ ἔλεγχος τῶν ὁποίων κἀνεὶ ἐπὶ τοῦ μέρους ἐκείνου, τὸ ὅποιον παραχωρεῖ εἰς τὸν Πρόεδρον τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ μετέτχη ὡς πληρεξούσιος ἀλλ' ἐγκυκλοπαικῶν τὴν προεδρικὴν τοῦ ἔδραν μίχρῃ διαλύσει τοῦ ζητήματος. Πρὸς ὑποστήριξιν τῆς προτάξεως τοῦ ῥέρι εἰς παράδειγμα τὴν Ἀγγλίαν, τῆς ὁποίας ὁ Πρόεδρος δὲν ἔχει τὴν αὐτὸν δικαίωμα ἐλησμόνησεν ὅμως ὅτι εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἄλλοτε, ὅτε ἐκνονήσθησαν τὰ δικαίωματα τοῦ Προέδρου (Speaker) καθὼς καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν πρὸ τοῦ 1830, ὁ πρόεδρος ἐκλέγετο παρὰ τοῦ Βασιλέως ἐπὶ ἀριθμοῦ τινος ὀνομάτων καὶ ἐπομένως δὲν ἦτο καθρὸν ὄργανον τῆς Βουλῆς, ἀμέτοχον κυβερνητικῆς ἐπιρροίας, τὴν ὁποίαν τοιαῦται συνελεύσεις δικαίως προσπαθεῖν παντοιοτρόπως ν' ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὰς συζητήσεις των· ἐλησμόνησεν ὅτι εἰς μὲν τὴν Ἀγγλίαν ὑπάρχει εἰς μέρος πρόεδρος, ἔστις ἐπομένως εἰς οὐδεμίαν περίστασιν δύναται νὰ ἐγκυκλοπαικῆς τὸ προεδρικὸν ὄργανον, χωρὶς νὰ παραβιῇ ἢ τὰς τῶν συζητήσεων καὶ νὰ διακινδυνεύσῃ ἢ ἀνεξαρτησίαν αὐτῶν, ἐπὶ ὁ κανονισμὸς τῆς Συνελεύσεως ἐπιτηδεὶς παρελήθη τέσσαρες ἀντιπρόεδρους διὰ νὰ ὑπάρχουν οἱ νόμιμοι ἀναπληρωταί, ὅποτε ὁ προεδρεῖων ἤθελεν αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ λάβῃ καὶ αὐτὸς μέρος εἰς τὴν συζήτησιν, διὰ νὰ διαχύσῃ μεγαλύτερον ῥῶς εἰς αὐτήν. Ὅποιον κακὴν δύναται νὰ προκύψῃ εἰς τὰ πρόσηντα τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας τῶν συζητήσεων, ἂν εἰς στιγμὴν τινὰ τὰ ἔργα τοῦ προέδρου μεταβῶσιν εἰς ἄλλον, μὴ λαμβάνοντα μέρος εἰς τὴν συζήτησιν, ἐκλεγμένον δὲ δι' ἀπολύτου πλειονοψηφίας καὶ αὐτὸς καθὼς καὶ ὁ συνεδελφός του καὶ ἐπομένως ἀπολαμβάνοντα τὸν αὐτὸν βαθμὸν τῆς ἐμπιστοσύνης, ἀφοῦ διὰ τοῦ μέσου τούτου καὶ ἡ ἐπαρχία, ἣτις ἔστρεψε τὸν πληρεξούσιον τῆς δὲν στερεῖται τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ καὶ τὸ ἔθνος δὲν στε-

ρείται τῶν γνώσεων καὶ τῆς ἱκανότητος τοῦτου ἐπὶ κρισίμου περιστάσεως;

Β. Ὁ ἐπικριτὴς προβαίνει εἰς τὸ ζήτημα τῆς φανεραῆς καὶ μυστικῆς ψηρορορίας ἀντιγράφων ἀτελείστατα εἰσαγγέλλουσιν εἰς τὴν Συνέλευσιν παρὰ τῶν ἐκθεσιαστῶν τῆς φανεραῆς, Ζωγράφου καὶ Ἀργυροπούλου. Τὸ ζήτημα αὐτὸ εἶναι μέγιστον, ἔχει τοὺς ὑπὲρ καὶ κατὰ λόγους ἐκθεμίους κατ' ἑκτασίαν εἰς ἄλλας πολιτικὰς συνταφίαις καὶ εἰς τὴν ἀλάνθαστον ἱστορίαν τῶν ἐθνῶν. Ἡ πλειονότητι τῆς ἐπιτροπῆς ὀρμωμένη ἀπὸ τὴν σταθερὰν πεποιθήσιν, ὅτι ἐπὶ τῆς παρούσης ὕλικῆς καὶ ἠθικῆς καταστάσεως τοῦ ἔθνους ἀρμόζει ἡ μυστικὴ ψηρορορία. ἐπρότεινε ταύτην εἰς ὅλα τὰ οὐτιώδη ζητήματα τῶν τε νόμων καὶ προσώπων, ἀπαραλλάκτως ὡς τὴν ἔχει ἡ Γαλλία καὶ τὸ Βέλγιον, ἔθνη μᾶλλον προωθευμένα τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰς τὴν ὕλικὴν καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν ἀνάπτυξιν. Τὸ ὑπουργεῖον ὅμως ἀρ' ἐνός διὰ σκοποὺς τινὰς καὶ ἀρ' ἑτέρου ὁ φόβος τινῶν πλεριεξουσιῶν, τῶν ὁποίων τὰ προσόντα τῆς νομιμότητος ἀμφισβητοῦντο καὶ διὰ τοῦτο ἠλπίζον νὰ προστατευθῶν ἀπὸ προσωπικὰς ἐπιβροῆς, ἐκέντησαν τὴν φιλαυτίαν τοῦ Ἑλλήνου, ὅστις εἶναι ὑπερήφανος καὶ κατίσχυσαν τῆς πολιτικῆς ἀνάγκης τῶν περιστάσεων, ὑπαγορευούσης τὴν μυστικὴν ψηρορορίαν. Δὲν εἶναι ἐπομένως ἄλλοιψις τῆς ἐπιτροπῆς οὔτε ἐπιστημονικῶς θεωρουμένῃ οὔτε σχετικῶς πρὸς τὴν ἰδίαν τῆς πεποιθήσιν, ἀν ἐπρήκρινεν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ἔργου τῆς τῆς μυστικῆς ψηρορορίας τῆς φανεραῆς· ὁ χρόνος μόνος δύναται νὰ μᾶς ἀνακαλύψῃ ποῖος εἶχε τὸ δίκαιον, ποῖος ὤρμητο ἀπὸ ἀκριφῆς πατριωτικῆς αἰσθητικῆς. Ταῦτα λέγοντες δὲν ἀπελπίζομεθα, διότι πιστεύομεν ὅτι ἡ ἰσχὺς τῆς κοινῆς γνώμης καὶ τὸ γενικὸν φρόνημα, τὸ ἐξηγηθὲν εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας, θέλει ὑπερνικήσει τὰ ἐμπόδια, τὰ ὁποῖα σκοπίμως οὔτω προτομιάσθησαν κατὰ τῆς εὐτυνεϊδῆτου μετὰ παρρησίας ἐξασκήσεως τῆς ψήρου.

Γ. Ὁ ἐπικριτὴς ἀπριθμεί καὶ τρίτην ἄλλοιψιν τὸν ἀνάκλητον χαρακτήρα τῶν ἀπορτίων τῆς Συνελεύσεως, φέρων εἰς παράδειγμα τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου εἰς τρεῖς διακρήρους περιόδους συζητοῦνται καὶ ἀποφασίζονται παρὰ τῶν βουλῶν τὰ νομοσχέδια. Πραδεχόμενοι τὴν πρότασιν καθ' ὅλα ἀκριβῆ, πάλιν παρατηροῦμεν τὴν ὑπάρχουσαν εἰς τὴν κεφαλὴν του τριμερῆς σύγγαξιν τῶν συντακτικῶν συνταλεύσεων μετὰ τῶν βουλῶν, αἰτίνες συνέρχονται περιοδικῶς, ἐνασχολοῦμεν εἰς νομοθετικὰ ἔργα μικροτέρας ἀξίας καὶ ἐκ φύσεως εὐμετάβλητα, ἀναλόγως τῶν προόδων τῆς κοινωνίας, ἐνῶ αἱ πρῶται συγκαλοῦνται ἐκτάκτως μετὰ προηγούμενον κλονισμὸν τοῦ κοινωνικοῦ σώματος, διὰ νὰ θέσουν ἐφ' ἑκάστῃ ὅσον ὅσον τε τοὺς θεμελιώδεις νόμους, ἀνακεφαλαιουμένους εἰς ὀλίγιστα ἄρθρα ἀνεκτιμητῶς μὲν ἀξίας ἀλλ' ἀεὶ ἀνεπίστατα διὰ τῶν ἀνατιρρητικῶς ἀποδεικνυομένων ἀπὸ τὴν παγκόσμιον πείραν καὶ ἱστορίαν τῶν ἐθνῶν ἀληθειῶν, καταπραΰνονσαι τὸν κλονισμὸν αὐτὸν τὸ ταχύτερον καὶ

ἐπανατρέψουσαι τὴν δικταρχοῦσαν εἰρήνην καὶ πίστιν εἰς τὸ κράτος, διὰ τῆς ἀποπερπατώσεως τῶν ἐργασιῶν τῶν ἐπομένως ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ σκοποῦ, τῆς εἰδικότητος καὶ τῆς τοχύτητος τῶν ἐργασιῶν τῶν μὲν πρῆς τὰς δὲ, προκύπτει καὶ ἡ διαφορὰ τοῦ τρόπου καὶ χρόνου. Συνέλευσις συντακτικῆ ἐνδοιάζουσα εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς, οἷον τὴν ἐπιθυμίαν ὁ ἐπικριτὴς δὲν ἐπαρουσιάσθη ἀκόμη εἰς τὰ χρονικά τῶν ἐθνῶν. Ὅλοι οἱ καθήμενοι ἐντὸς αὐτῆς ὑπέρτατοι νομοθέται θεωροῦνται προκατειληγμένοι ἀπὸ τὴν ἀπλότητα καὶ τὸ κατεπεῖγον τοῦ σκοποῦ, ὥστε ἀπορρίπτομένου νόμου τινος ἀπολύτως, τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι ὁ νόμος αὐτὸς εἶναι ἀκατάλληλος εἰς τὰς ἀνάγκας καὶ ἐπιθυμίας τοῦ ἔθνους, τὸ ὁποῖον ἐστὶ ἐλε τὸς πληρεξουσίου τοῦ φωτισμένου περὶ τῶν ἀναγκῶν καὶ εὐγῶν τοῦ, ἀπορρίπτομένου δὲ σχετικῶς, ἐπιδησιόηται οὗτος καὶ παραδέχεται ἀμέσως. Εἰς ὅλας τὰς τῆς ἀποφάσεις ἀπαιτεῖται ἡ πλειονοψηφία, ἔστω καὶ διὰ μιᾶς περιπλέον ψήρου, διότι εἴταν ὑπάρχη ἰσοψηφία, ὑποτίθεται ὅτι τὸ ἔθνος εἶναι ἀκριβῶς διηρημένον τὰς γνώμας καὶ εἰς τὴν ἀμφιβολίαν τοῦ ποῦ ὑπάρχει ἡ ὀρθωτέρα γνώμη, ἡ ἀπραξία εἶναι ἡ λογικὴ καὶ πολιτικὴ συνέπεια, ἀνατιθεμένης εἰς τὴν σοφίαν τοῦ χρόνου τῆς λύσεως τοῦ νῦν ἀδιελύτου μένοντος ζητήματος.

Περιμένομεν νὰ ἴδωμεν δημοσιευμένας καὶ τὰς λοιπὰς ἐπικρίσεις διὰ νὰ φέρωμεν καὶ ἐπ' αὐτῶν τὸς παρατηρήσεις μας. Συμφορῶν λείπομεν ὁμῶς τὸν ἐπικριτὴν νὰ μὴ γίνῃ καταγέλαστος, προδίδων τὴν ἐμπάθειαν καὶ ἀμάθειαν του, ὡς δογματίζων περὶ ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα ὑπέστησαν τὸ φῶς τῆς ἐλευθερωτικῆς συζητήσεως, τὴν ὁποῖαν προσφέρει ἡ παρούσα συνέλευσις, περιέχουσα εἰς τοὺς κόλπους τῆς τοσοῦτου λογίου, εἰδήμονας περὶ τὰ νομοθετικά. Το σθένομοδιον τῆς ἐπιτροπῆς συνταχθὲν ἐπισπευμένως εἰς διάστημα 24 ὡρῶν διὰ τὸ κατεπεῖγον τῆς ἀνάγκης, δὲν ἔτο ἀλάνθαστον, εἶχεν ὅμως ὅσην τελειότητα, οἱ προ αὐτοῦ κυριζοῦμενοι πολυχρονίως εἰς τὰ νομοθετικά γραφεῖα τῆς Κυβερνήσεως μας, καίτοι ἐρασιζόμενοι ἀπὸ προχείρους νομοθεσίας, δὲν ἐδειξαν οὔτε ὡς πρῆς τὴν εὐστοχίαν, οὔτε ὡς πρὸς τὴν τάξιν, τὴν σαφήνειαν καὶ καθαρότητα. Καὶ ποῦ ὁμῶς δὲν εὐρίσκει ἐλλείψεις ὁ εὐθόος καὶ ἡ ἀμάθεια; I. E.

Εκδόσις δι' τῆς ἑξαμηνίας, Τετάρτη καὶ Σάββατον.
 - Τὴν ἑταίριαν . . . . . ἀρχ. 48.
 - Ἡμερησίαν . . . . . 24.
 - Τριμηνίαν . . . . . 72.
 - Τὴν καταγραφὴν τοῦ ἑξαμηνίου . . . . . 18. λεπ.
 - Αἱ συνδρομαὶ γίνονται εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὰ διάφορα ταχυδρομεία τῆς Ἑλλάδος.

ΑΘΗΝΑ

Διὰ τοὺς ἑταίρους τοῦ Κράτους συνδρομητῶν, τοὺς μὴ πρὸς
 ἄλλους ταχυδρομικὰ βιβλία,
 Τὴν ἑταίριαν . . . . . ἀρχ. 54.
 - Ἡμερησίαν . . . . . 27.
 - Τριμηνίαν . . . . . 81.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗΣ.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΙΝ 3 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1843.

Σήμερον μετὰ τεσσάρων ἡμερῶν διακοπὴν συνήλθον ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ οἱ πληρεξούσιοι κατὰ πρόσκλησιν τοῦ Προέδρου, διὰ νὰ συζητήσουν τὸ σχέδιον τῆς πρὸς τὸν Βασιλικὸν λόγον ἀπαντήσεως ἢ συνεδρίασις ἄρχιτε τακτικῶς, καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προτελευταίας ἡμέρας, ἐπροχώρησαν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου· ἀλλ' ἡ βραδουργία εἶχε διερεθίσει τόσον τοὺς πληρεξούσιους καθὼς ἀκόμη καὶ τὸ ἀκροατήριον, διαδόσασα ὅτι παρέλειψαν ἢ ἐπιτροπὴν μὲ σκοπὸν τὸ νὰ ἀναφέρῃ βῆται τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου καὶ τὰς αἰτίας αἰτίας τὴν ἐπροκάλεισαν ὥστε ὁ προεδρεύων καὶ μετ' αὐτοῦ οἱ φρόνιμοι ὠκονόμησαν· ἢ πρᾶγμα μὲ ἀνεπαίσθητον τρόπον, ἀναθέσαντες τὴν συζήτησιν τῆς ἀπαντήσεως εἰς τὴν ἀρχομένην δευτέρα, ἐπὶ σκοπῷ τῷ νὰ δυνηθῶν νὰ διασκειάσων τὸν ἀλογον ἐρεθισμὸν, καὶ τοιούτοτρόπως νὰ ἀποφύγῃ ἡ Σύνοδος τὸν ἐκ τῶν θερμῶν συζητήσεων κλύδωνα τὸν ὁποῖον ἡ ἄγνοια, μὴ ἡ ἀγνοια, ἦεν κατὰ δυστυχίαν κλυθεῖν καὶ ἐκείτην τὴν ἤδη ἀπηωρημένην πολιτείαν μας, ἡμᾶς εὐχόμενοι εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς.

Μ' ὅλον οὖν εἶπε πᾶσα στιγμιαία ἐργοπορία τῆς Συνόδου νὰ ἐπιφέρῃ καὶ τὸν ὄλεθρον τῆς κοινωνίας μας· μ' ἔλα ταῦτα δὲν ἔμποροῦμεν νὰ μὴν ἐγκρίνωμεν τὸν τρόπον τὸν ὁποῖον ἡ προεδρία καὶ οἱ φρόνιμοι πληρεξούσιοι μεταχειρίσθησαν πρὸς κατεύθυνσιν τῶν ἐξιμμένων παθῶν, τὰ ὅποια, ἀνὰ καὶ ὡς ἐκ τῆς ὀλιγότητος τῶν ἔμειναν καταπισμέναι, ἤτο ὁμῶς πάντοτε φρόνιμον ν' ἀποφύγῃ ἡ Σύνοδος.

Δὲν εἴμεθα ἐπινοεῖται τοῦ σχεδίου τῆς ἐμφωνήσεως, ἀλλ' οὐδ' εὐρίσκομεν αὐτῇ κατάλληλον εἰς ἀπάντησιν τοῦ λόγου τοῦ Βασιλέως, τὸν ὁποῖον ἔχρειώται ἢ ἐπιτροπῇ νὰ ἀπαντήσῃ παράγραφον πρὸς παράγραφον, καὶ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἐννοίας καὶ τὰς ἐξέσεις του, αἱ ὁποῖαι εἶναι μὲ τόσον πολιτικὴν σύνεσιν σταθμισμέναι· καὶ νὰ ἐκφράσῃ μὲν ἐν τῷ μεταξὺ τῶν ἀνάγκην τῆς καταστάσεως τῶν ἐθνικῶν θεσμῶν καὶ τῆς στενῆς καὶ ἀδιασπάστου σχέσεως τοῦ θρόνου τοῦ Ὀθωνος μετὰ τοῦ ἔθνους, καθὼς καὶ τῆς στερεᾶς καὶ ἀμεταθέτου ἀποφάσεως αὐτοῦ εἰς τὴν στερέωσιν τῆς βασιλείας του, ἀλλὰ χωρὶς νὰ παρεσιωπήσῃ καὶ τὰς ἀρχάς, ἐπὶ τῶν ὑπέλιπον τὸ ἔθνος προτίθεται νὰ θεμελιώσῃ μετὰ τοῦ Βασιλέως του, τὸ πολιτικὸν τοῦ οὐρανοῦ μαζι, μὴ ἀρχουμέν. τ. εἰς τὴν ἀδριστην λέξιν τοῦ Συντάγματος. Ἄν ὁ εἰς ταῦτα ἀνέφερε καὶ τὴν Τρίτην Σεπτεμβρίου, ἀφοῦ ὁ συρμός ἀπαιτεῖ ἤδη νὰ τὴν περπατῶμεν παντοῦ διὰ νὰ ἐλαττώσῃ, βιβλίως, χωρὶς νὰ τὸ αἰσθάνωνται τὸ πρὸς αὐτὴν σέβας, τότε εἴναι ἴσθιλον ὑπάρξει ἢ τόσον πειριματώδης διπλωματικῶς ἢ ἡμεῖς τοὐλάχιστον εἶναι βλέπομεν τὴν βθεῖαν πολιτικὴν σύνεσιν ἧτις ὑπεγέρουσε τὴν ἀποσιώπησιν τῆς, ὅταν μάλιστα ἀναφέρεται καθαρῶς εἰς τὸν δεῦτερον παράγραφον, καὶ ὅταν ἡ ἐξέσις αὐτῆς ἀπαυγάζει ὄχι ὀλιγώτερον ἀπὸ τὴν φρόνησιν τοῦ Ὀθωνος, ἢ τοῦ ἑαυτοῦ τῆς πρωτευσούσης καὶ τῶν ἐπαρχικῶν.

Ὅταν δὲ ἔχωμεν τόσας ψευδαισιμὰς ἀποδείξεις περὶ τῆς στερεᾶς καὶ ἀλικρινοῦς ἀποφάσεως τοῦ Βασιλέως μας, τοῦ νὰ ὑποβῆ τὴν κυβέρνησιν του εἰς τοὺς συνταγματικὸς θεσμούς, ἡμεῖς οὖν ἡμυνοῦμεν νὰ μὴν κατακρίνομεν καὶ πᾶν ὅ,τι ἴθιλε λάβει χώραν εἰς τὴν ἀπάντησιν ταύτην, τείνουσιν εἰς τὸ νὰ ψυχρῶνῃ εἰς τὸ πρακτικὸν τὴν πρὸς τὸ ἔθνος καὶ τὰς ἐλευθερίας του πασιφανῶς καὶ πολυτροπικῶς κτηροῦσιν εὐνοϊκὴν τοῦ Βασιλέως διάθεσιν. Δὲν κρίνομεν οὐδ' ἀπαντήσεως ἀξίας τὰς ἐολίας ἐπιτηδεύσεις μὲ τὰς ὁποίας προσπαθεῖ ὁ Λιὼν νὰ διαστρέψῃ τὸ πνεῦμα τοῦ ἔθνους, πρὸς ἄλλων πράγματα τείνοντα εἰς ἐνατροπὴν τῆς κοινωνικῆς μας τάξεως· εὐχόμεθα ὅμως ὥστε οἱ πληρεξούσιοι νὰ δείξουν τὴν ἀπαιτουμένην πολιτικὴν σύνεσιν καὶ νὰ διακρίνουν τοὺς ἀληθεῖς ἀπὸ τοὺς ψευθεῖς φίλους τοῦ ἔθνους. Τοῦτο συνηστῶμεν κατ' ἐξάρεσιν εἰς τὴν φρόνησιν τῶν πληρεξουσίων, προσθέτοντες μόνον, ὅτι εἰς τὴν παρούσαν περίστασιν ἡ μικροτέρα ἀπερισκεψία των ἡμπορεῖ νὰ φέρῃ τὸν ὀλιθρον τοῦ ἔθνους, τοῦ ὁποῦ ὄχι μόνον τὰ δίκαια, ἀλλὰ καὶ τὴν μοναρχίαν ἀπεστῆλθον νὰ στηρίξουν διὰ τῶν ἀσκήθων δεσμῶν τοῦ πολιτικῶ συντάγματος, περὶ τῆς ἀληθοῦς ἀρμογῆς τοῦ ὁποῦ πολλὰ ὀλίγοι, κατὰ ἐυστυλίαν, βλέπομεν ὅτι ἔχουν τὴν ἀπαιτουμένην γνώσιν, καὶ εἰς τοῦτο μάλιστα ἔπρεπε νὰ ἐμπιστευθοῦν τὴν σύνταξιν του εἰς τοὺς φρονιμότερους καὶ νὰ μὴν νομίξῃ ἕκαστος, ὅτι, διότι ἐξελέγθη πληρεξούσιος εἴτε τιμῶς· εἴτε διὰ περιδρομῶν καὶ δημοκρατικῶν, ἔγινε καὶ νομοθέτης.

Ἄν οἱ πληρεξούσιοι εἶναι ἀληθεῖς φίλοι τῆς πατρίδος των, καὶ ἂν δὲν ἐπιθυμοῦν ν' ἀκούσων ἀπὸ τοὺς ἐντολαίς των, ὅτι δὲν ἐφρόντισαν ποσῶς περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ περὶ τῶν ἰδίων τῶν συμφερόντων, πρέπει νὰ θέλουν πρὸ ἐπιθυμιῶν τὰ ἀληθῆ τοῦ ἔθνους συμφέροντα, πρέπει νὰ θεωρήσων τὴν θέσιν τοῦ ἔθνους καὶ σχετικῶς ὡς πρὸς τὰ γενικὰ ἑυρωπαϊκὰ συμφέροντα, χάριν τῶν ὁποῦ ἀπέκτησε καὶ τὴν πολιτικὴν του ὑπαρξίν· καὶ τόσον μᾶλλον, ὅσον τὰ συμφέροντα αὐτὰ ἀνταποκρίνονται μὲ τὰ ἀληθῆ συμφέροντα τοῦ ἔθνους αὐτοῦ.

Αἱ δύο μεγάλαι Δυνάμεις τῆς Δύσεως ἀπεύθυναν εἰς ἡμᾶς διὰ τῶν πρέσβεων τῶν συμβουλῆς· ὁποῖος καὶ ἂν τὰς ἐπροκάλεσεν ἀδιάρθρον· αἱ δυνάμεις αὐταὶ τὰς ἐξέπραξαν καὶ ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ μὴν τὰς σεβασθῶμεν κατὰ μίγα μέρος. Περὶ τὸν ἴσως ἤτο νὰ μᾶς εἰπὺν ὡς, εἰ νὰ στερεωθῇ ἡ Μοναρχία εἰς τὸν τόπον μας καὶ διὰ νὰ εἶργ τὸ ἔθνος εἰς τὸν προορισμὸν του, πρέπει τὸ πρόσωπον τοῦ Βασιλέως νὰ ἦναι ἀπαρβίσιον, εἰδὸτι κανεὶς ἀπὸ τοῦς Ἑλληνας δὲν ἐρριτάθη ποτὶ, ὅτι ἐμπορεῖ νὰ στηριχθῇ ἀδύνατος ἡ Μοναρχία, ἢ ὅτι τὸ πρόσωπον τοῦ Βασιλέως, ἐμπορεῖ νὰ ἦναι παρβίσιον ἀλλ' οὐδὲ ὅτι ἄλλος παρὰ τὸν Βασιλέα δύνάται νὰ διορίζη τοῦς πολιτικῶς καὶ στρατιωτικῶς ἄρχοντας καὶ ὑπαλλήλους· καὶ ὁμῶς δὲν πορσιώπησεν καὶ ταῦτα διὰ τὸν λόγον ἴσως, ὅτι δὲν μᾶς θεωροῦν ἀρκετὰ ἐφοδιασμένους μὲ πρακτικὰς τὰς συνταγματικὰς γνῶσεις· καὶ κατὰ τοῦτο ἢ μὴν νομίσωμεν ὅτι μᾶς ἀδικοῦν, εἰδὸτι αἱ γνώσεις αὐταὶ δὲν ἀποκτῶνται μὲ μόνας τὰς θεωρίας, ἀπειτοῦν πείρην, καὶ πείρην μεγάλην, ἣτις μάλιστα ἔχει τὸ κύρος εἰς τὰ τοιαῦτα.

Συμφῶνους εἶ με τὰς εὐχὰς τῶν φρονίμων βλέπομεν καὶ τὰς συμβουλῆς των πρὸς σύστασιν τῶν δύο βουλῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν νὰ ἐκλέγεται ἀπὸ τὸν Λαόν ἢ εἰ ἀπὸ τὸν Βασιλέα, ἀλλ' ὅχι ὁμῶς καὶ διαδοχικῇ ἢ Ἐρουσίᾳ, εἰδὸτι τὰ στοιχεῖα ταῦτα τῆς διαδοχῆς εἰν ὑπερβῶν, ἀλλ' οὐδ' ἔμπορεῦν πλείον νὰ ὑπερβῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Συμφῶνοι ὡσαύτως εἶναι αἱ συμβουλαι τῶν Δυνάμεων καὶ με τὴν γνώμην τοῦ ἔθνους τοῦ νὰ συνέρχωνται κατ' ἴσους αἱ Βουλαι, καὶ νὰ ἀποφασίζων περὶ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους. Κανεὶς βεβαίως, δὲν ἐρριτάθη νὰ μὴν ἀφ' ἑσῆ τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Βασιλέα τοῦ νὰ προτε νη νόμους καὶ νὰ συντρέχη εἰς τὴν σύνταξίν των, ἀλλὰ τὸ δικαίωμα αὐτὸ εἶναι δίκαιο, καὶ ἀναγκασιον διὰ τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος νὰ τὸ ἔχουν καὶ αἱ Βουλαι· ὅτι ὁ Βασιλεὺς θάλει ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς προτάσεως τῶν ἐξόδων, καὶ κατὰ τοῦτο νομίζομεν ὅτι εἰν εἶναι κανεὶς ἀσύμμενος· μένει μ' ὅλον τοῦτο νὰ ἐξηγηθῶμεν περὶ τούτου σαφέστερα ὅταν καταχωρίσωμεν εἰς τὴν Ἀθηνᾶν τὸ μᾶλλον ἀνεπτυγμένον ὑπόμνημα τοῦ ἐπι τῶν Ἐξωτερικῶν Γρηνιματίως τῆς Γαλλίας, τὸ ὁποῖον ὡς ἀρκετὰ ἐκτετατημένον εἰν δυνάμεθα νὰ καταχωρίσωμεν σήμερον εἰς τὸ φύλλον μας.

Αἱ ὅλας τὰς συμβουλὰς λοιπὸν ταύτας ἡμεῖς δὲν ἔμποροῦμεν νὰ μὴν κηρύξωμεν τὴν εὐγνωμοσύνην μας πρὸς τὰς δύο μεγάλας Δυνάμεις τῆς Δύσεως, εἰς τὴν πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος εὐκρινῆ εὐνοϊάν των, καὶ εἰτι μᾶλλον δὲν ἔμποροῦμεν νὰ μὴν εὐχαριστήσωμεν τὸν Λόρδον Ἀβερ-βουρ, εἰς τὴν ἀπορία μᾶς εἰς τὴν νομιστικῆς ἀπείρας, ὅτι θάλομεν ἀπολαύει καὶ τοῦ λοιποῦ τὴν εὐνοϊαν τοῦ Ἀυτοκράτορος τῆς Ῥωσίας, τοῦ ὁποίου, βεβαίως, ἡ δυσμένεια δὲν ἔθελεν εἶσθαι ὀλίγον βλαπτικῆ εἰς τὸ ἔθνος.

Ὅποιονδήποτε εἰσφορτικῶς φρονίματα καὶ ἂν ἐκφράζων τινὲς ἐκ τῶν δημοκόπων, ἡμεῖς ἀδιάρθροῦμεν. Πραδεγόμεθα εὐγνωμότως τὰς συμβουλὰς τῶν πρυστατῶν μας, καὶ δὲν ἀμυβᾶλλομεν ὅτι ὅλοι οἱ φρόνιμοι καὶ ἀληθεῖς πολῖται καὶ πληρεξούσιοι, εἶναι σύμφωνοι με ἡμᾶς. Ὅλοι οὗτοι οἱ φρόνιμοι ἀποθάνονται τὴν εὐκρίνειαν καὶ τὸ βῆρος τὸ ὁποῖον ἔχουν αἱ συμβουλαι αὐταὶ, ἀρῶν ἕπαξ μάλιστα ἐξεργάσθησαν, καὶ ἐπειδὴ διὰ τῶν πρυστατῶν μας Δυνάμεων ἀπίζομεν νὰ προεξέσωμεν καὶ νὰ εὐχαιμονίσωμεν, καὶ χωρὶς αὐτῶν οὐδὲν, εἰν ἔμποροῦμεν θὰ μὴν τὰς ἀποδίδωμεν καὶ τὸ ἀπειτούμενον ἀπὸ μέρος μας σέβας, εἰς τὰς τσιαύτας μάλιστα εὐκρινεῖς ὅπῃ ἡμῶν προσπάθειας των. Χρεωστοῦμεν προσέτι νὰ κηρύξωμεν τὴν εὐγνωμοσύνην μας καὶ πρὸς τοῦς ἐνταῦθα Πρίσβεις τῶν Δυνάμεων τούτων, διὰ τὰ ὅσα ὑπὲρ

τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ τοῦ Βασιλείως του ἐνέργησαν μέχρι τοῦδε, καθὼς καὶ εἰς τοὺς λαοὺς καὶ τὸν περιοδικὸν τυπὸν αὐτῶν, οἵτινες εἰς ἔπαυσαν ποτὲ τοῦ νὰ μᾶς συμβουλεύουν καὶ νὰ ὑπερασπίζουσι τὰ εἰρησὰ καὶ συμφροντά μας. Ἐλπίζομεν, ὅτι οἱ σπόροι οὗτοι θίλουν καρποφορήσει μέχρι τέλους, εἰδοὶ πίπτουν εἰς γῆν ἀγαθὴν.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Οἱ δημοκράται δὲν ἐρέθισαν μόνον τοὺς ἀπλοὺς πληρεξουσίου, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν στρατὸν, λέγοντες εἰς αὐτὸν, ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ σχεδίου τῆς ἀπαντήσεως ἐπιτροπὴ παρεσιώπησε τὴν τρίτην Σεπτεμβρίου, διὰ νὰ ἔχη ἐκτεθειμένον πάντως εἰς τὴν ὀργὴν τῆς κυβερνήσεως τὸν ἀσθενεστάτῃ μέρος εἰς τὴν τρίτην στρατὸν, ὡς γὰρ ἦτον ἡ πρὸς τὸν Βασιλέα ἐκρῶνησις τῆς Συνόδου ἔγγραφον ἀμνηστίας, ἡ φρόνιμον καὶ πολιτικὸν ἐντυχτῆ νὰ ἀνακινήσῃ ποτὲ ἢ κυβερνήσις πράγματα, τὰ ὅποια ἔθελον προσβάλει κεντρῶς τὴν δημοκρατικὴν τῆς ἐνώπιον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἡ καὶ νὰ κεντήσῃ χορδὴν τῆς ὀρυκτοῦ ὅ ἡγὸς κηλεῖ τόσον τὰ ὦτα τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐξυπνὰ τὰ θερμότερα ὑπὲρ τῆς φιλοπατοῦς αἰσθημάτων. Ἐπειτα μήπως ἡ Σύνοδος δὲν θέλει ἐξαλείψει δι' ἐπίτηδες πρᾶξιώς τῆς πᾶν ἀναρεστοῦν τι ἀπὸ μέρους τῆς κυβερνήσεως εἰσα τὸ κίνημα τῆς τρίτης Σεπτεμβρίου;

-- Αἱ ἔγγραφοι συμβολαὶ τὰς ὁποίας αἱ προεδριτικαὶ μας Δυνάμεις Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας ἀπεθύσαν εἰς τὸ ἔθνος διὰ τῶν ἐντυχτῶν πρέσβεϊόν των, εἶναι ἀρκετὰ ἐκτεταμέναι, τὰς ὁποίας θέλομεν προσπαθῆσαι νὰ καταχωρίσωμεν ἀκολουθῶν εἰς τὸ φύλλον μας, ἀφοῦ σήμερον συνοπτικῶς ἐκοινωνήσαμεν διὰ τοῦ κυρίου ἀρθροῦ μας τὰ οὐσιωδέστερα.

Σχέδιον ἀπαντήσεως εἰς τὸν λόγον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως.

Βασιλεῦ!

Οἱ πληρεξούσιοι τοῦ ἔθνους, ἀναπέμφαντες εἰς τὸν Ἰψικτον τὰς ἐγκυβερνήτους εὐχαριστίας των διὰ τὴν ἐν τῷ μέρῳ αὐτῶν κατὰ τὴν 8 Νοεμβρίου ἐμφάνειν τῆς Ἰμετέρας Μεγαλειότητος, ἐκπληρῶσι σήμερον εὐάρεστον καθῆκον, ἐκφράζοντες πρὸς Αὐτὴν τὰ ζωηρὰ τῆς χαρᾶς καὶ τῆς βαθύτης των εὐγνωμοσύνης αἰσθημάτων.

Ἀποσπεύσιντες ὡς ἀρίστους οἰωνοὺς τοῦ μελλόντος τῆς Ἑλλάδος τοὺς ἐμβριθεῖς λόγους τῆς Ἰ. Μ., οἱ Πληρεξούσιοι ἀναγνωρίζουσι μετ' ἀμετρύτου ἀγαλλιάσεως, ὅτι οἱ συνόδισαντες ἀπὸ τοῦ 1833 τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν μετὰ τοῦ Βασιλέως του δεσποῦ, ἀπεκατέστησαν εἰς παντὸς ἀδιάρρηκτοι ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἀφ' ἧς καὶ αἱ γενναῖαι τῆς πατρικῆς Του καρδίας εὐχαὶ ἐπεσφράγησαν τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὁμογύως ἐκφραθεῖσης ἐθνικῆς ἐπιθυμίας.

Τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, Βασιλεῦ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἱεροῦ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας του ἀγῶνος, καθιερώσαν ἐπανειλημμένως εἰς τὰς πράξεις τῶν Συνελεύσεων του τὰς ἐθνοφυλακτικὰς ἀρχὰς καὶ ἐγγυήσεις τοῦ συνταγματικοῦ συστήματος, συνεσθάνεται ἐλληρικὴν εὐγνωμοσύνην εἰς τοὺς συμφῶνως μετὰ τὰς ἀρχὰς ταύτας ἀπὸ τῆς καθιδρύσεως τῆς Βασιλείας τεθέντας ἐλευθέρους δεσμοὺς.

Ἄλλ' ἡ εὐγνωμοσύνη του κατέστη πολλῶν μεγάλτηρα, ἀφ' ἧς ἡ

Υ. Μ. διακησθείη τῆς ἰσχυρῆς ἰκονοκλήσεως εὐχῆς του, εὐλόγησε νὰ στεφανώσῃ τὰ ἔργα τῆς συνομελογοῦσα τὸ ἀντιπροσωπικὸν πολιτευμα ὡς συνθήκην μεταξὺ Ἐθνους καὶ Βασιλείας, μιλουσαν νὰ καθιερώσῃ ἀμετασλεύτως τῶν Ἑλλήνων τὰ δικαιώματα καὶ τοῦ Θρόνου τὰ ἐρονόμοια.

Ναὶ Ἡ Βασιλεῦ, μόνη ἢ συνθήκῃ αὐτῇ, μόνον τὸ Συνταγματικὸν Πολιτευμα θάλει δώσει ζωὴν καὶ μονιμότητα εἰς τὰς ἀλευθέρους ἐπιτάξεις τῶν ἀπὸ τῆς καθιέρωσης τῆς Βασιλείας κανονισθέντων θεσμῶν καὶ θάλει ἀνεγείρει ἐπὶ ἀκρῶντων θεμελιῶν τὸ πολιτικὸν ἡμῶν οἰκοδόμημα.

Εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν σκέψιν περιλαμβάνοντες οἱ πληρεξούσιοι τὸ ἐπιστῶς καὶ τὸ μῆλλον τῆς Ἑλληνικῆς κοινότητος, θάλουσι καταβῆλαι ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Ἰεσίου πάσαν δυνατὴν προσπάθειαν εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοῦ οἰκοδομηματος τούτου.

Συμμεριζόμενοι πληρίστατα τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Υ. Μ., καθὼς καὶ τὰς εὐχὰς τῆς ὑπὲρ τῆς στεριώσεως τῆς εὐτυχίας τοῦ Κράτους, ἐν θάλουσι φειδωλευθῆ περὶ τὰς δικαίας πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον παραχωρήσεις, ἀλλ' ὅλαις δυνάμει θάλουσι προσπαθῆσαι νὰ καταστήσωσι μὲν ἀπ' ἐνός τὸν θεμελιώδη τοῦ Συντάγματος Νόμον ἀρμόζοντα εἰς τὰς ἀληθεῖς ἀνάγκας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἀξιον τῆς προσδοκίας τοῦ πολιτισμένου κόσμου, ν' ἀναδείξωσι δὲ ἀπ' ἑτέρου τὴν Μοναρχίαν σεβαστὴν καὶ ἰσχυρὰν, καθιερῶντες ὑπὲρ τοῦ Θρόνου ὅσα δικαιώματα εἴναι ἀναγκαῖα πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν δικαίων συμφερόντων ἐκείνου καὶ τῆς γενικῆς τοῦ Ἐθνους εὐημερίας. κ

Εὐχρηστέθητε, Βασιλεῦ, νὰ πιστεύσητε ὅτι εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐγνώρισε τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην τῆς Υ. Μ., καὶ ὅτι οἱ πληρεξούσιοί του ἐξεύρουν νὰ ἐκτιμῶσιν αὐτὴν ἐπαξίως.

Θάλουσι λοιπὸν ἐκτελεσθῆ μὲ πληρεστάτην ἀφοσίωσιν τοῦ μεγάλου ἔργου, καὶ μὲ πνεῦμα εὐθύτητος καὶ πατριωτισμοῦ προβαίνοντες συμφώνως μετὰ τῆς Υ. Μ. εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ δριστικοῦ τῆς Ἑλλάδος ἀντιπροσωπικοῦ πολιτεύματος, θάλουσιν ἐπιμεληθῆ νὰ ἐπιθίσωσιν εἰς αὐτὸ τὴν σφραγίδαν τῆς δικταίας καὶ μονιμότητος.

Ἐκπληροῦντες οὕτως ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Ἰεσίου τὰ ἱερὰ τῆς ἐντολῆς των καθύκοντα, οἱ πληρεξούσιοι ἀπίζουσι ὅτι θάλουσι δυναθῆ νὰ ἐξασφαλίσωσι εἰς παντὸς τὴν εὐδαιμονίαν τῆς Ἑλλάδος, ἀχώριστον πάντοτε τῆς δόξης καὶ εὐκλείας τοῦ Θρόνου τῆς Υ. Μ.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 27. 1843.

Ἠ. Συγεθρίασις.

Προεδρεύοντος τοῦ Ἀντιπροέδρου Κυρίου Ἀλεξάνδρου
Μαυραγορδάτου.

Ἀναγγεωσθήσαν καὶ ἐπικυρώθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως Ἀπολούθως ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Προέδρου τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πρῆγξιθείσης ἐκλογῆς τῆς ἐπὶ τοῦ Συντάγματος ἐπιτροπῆς, καὶ ἐπειδὴ ὑπῆρξεν ἀσυμφωνία εἰς σημειώσεις τῶν Ἰρχμμάτων ὡς πρὸς τὸ εἰκοστὸν πρῶτον μῖλος, ἔγεινεν ἐπιθεώρησις τῶν ψηφοδελτίων, ἐξ ἧς ἐπέγασεν ἡ ἐκλογὴ τοῦ Κ. Γ. Δαμιανοῦ ὡς 21 μίλους.

Ἠρνίδη ἀκολούθησε ἡ συνλευσις εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς ἐπὶ τῶν Ἀνα-

φορῶν Ἐπιτροπῆς, τῆς ὁποίας τὸ ἐξαγόμενον ἀνεγνώσθη ἐπὶ τῶν
τῆς συνεδριάσεως ὡς ἔπεται·

	διὰ ψήφων	
Σ. Κελογερόπουλος		118
Γ. Ψίλιοπουλος	•	117
Ν. Γ. Ἰγγλέσης	•	99
Γ. Μεγαπάνος	•	97
Λ. Κονδάκης	•	90
Γ. Πεβρωτής	•	90
Ἐμ. Σπυρίδωνος	•	93
Σ. Νάκος	•	91
Σ., Βλάχος	•	81
Σ. Παπαλεξόπουλος	•	81
Δ. Χρυσόπουλος	•	79
Β. Χριστάκοπουλος	•	78
Ι. Πιτέρης	•	78
Λ. Πιλαίτης	•	77
Χ. Παπαπολίτης	•	77
Δ. Α. Ζώτος	•	75
Μ. Τζαμαδής	•	74
Κ. Τζερίδης	•	73
Α. Μοναρχίδης	•	73
Α. Ἀναγνωσταρῆς	•	72
Ι. Οἰκονόμου	•	72

Ἡ συνεδρίασις διελύθη.

Εκδόσις ἡμερησία, Τετάρτη καὶ Σάββατον.
 -Τιμὴ ἡμερησία . . . . . δραχ. 18.
 -ἡμηνιαία . . . . . 24.
 -ἡμηνιαία . . . . . 42.
 -Τιμὴ καταγραφῆς ἢ ἄλλου ἐπιπέδου . . . . . 18. λεπ.
 -Αἱ συνδρομαὶ γίνονται εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Ἀρχῆς καὶ εἰς τὸ ἄδραμα ταχυδρομῆα τῆς Ἑλλάδος.

ΑΘΗΝΑ

Διὰ τοῦτο ἔδωκε τὸ Ἐργασίον συνδρομῆα, καὶ μὴ εἰς ἄλλο ἄνθρωπον ταχυδρομῆα ἔδωκε.
 Τιμὴ ἡμερησία . . . . . δραχ. 51.
 - ἡμηνιαία . . . . . 27.
 - ἡμηνιαία . . . . . 44.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΕΥΤΙΚῆ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚῆς.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ Α. ΜΑΓΑΛΕΙΟΤΗΤΑ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ
 ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 Η ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΕΘΝΙΚῆ ΤΩΝ
 ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ.

Β α σ ι λ ε ῦ !

Οἱ Πληρεξούσιοι τοῦ ἔθνους, ἀναπέμφαντες εἰς τὴν ὕψιστον τὰς ἐγκαρδίους εὐχαριστίας των διὰ τὴν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν κατὰ τὴν ὁ ἰσομορίου ἐμφάνισιν τῆς ἱμετέρας Μεγαλειότητος, ἐκπληροῦσι σήμερον εὐάρεστοι καθήκον, ἐκφράζοντες πρὸς Αὐτὴν τὰ ζωηρὰ τῆς χαρᾶς καὶ τῆς βαθείας των εὐγνωμοσύνης αἰσθη-
 ματα.

Ἀποδεχθέντες ὡς ἀρίστους οἰωνοὺς τοῦ μέλλοντος τῆς Ἑλλάδος τοὺς ἐμβριθεῖς λόγους τῆς Υ. Μ., εἰ Πληρεξούσιοι ἀνυγνωρίζουσι μετ' ἀμετρήτου ἀγαλλιάσεως, διὰ εἰ συνδέσαντες ἀπὸ τοῦ 1833 τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν μετὰ τοῦ Βασιλέως τοῦ ἔσομοι, ἀπεκατέστησαν ἤδη διὰ παντὸς ἀδιάρρηκτοι ἀπὸ τῆς εὐτυχοῦς ἐκείνης ἡμέρας, καθ' ἣν τῆς πατρικῆς Του καρδίας ἡ γενναίτης ἐτεσφράγισε τὴν ἐκκλήρωσιν τῆς ἐμορφῶνως ἐκφρασεύσεως ἐθνικῆς ἐπιθυμίας.

Τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, Βασιλεῦ, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἱεροῦ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας του ἀγῶνος, καθιερωσὶν ἐκνευλιγμένως εἰς τὰς πράξεις τῶν Συνελεύσεων του τὰς ἐθνωφειεῖς ἀρχὰς καὶ ἐγγυήσεις τοῦ συνταγματικοῦ συστήματος, συναιεθύνεται εὐλακρινῆ εὐγνωμοσύνην διὰ τοὺς συμφῶνως μὲ τὰς ἀρχὰς ταύτας ἀπὸ τῆς καθιερώσεως τῆς Βασιλείας τεθέντας ἐλευθέρους θεσμοὺς.

Ἄλλ' ἡ εὐγνωμοσύνη του κατέστη κολλῶ μεγαλητέρα, ἀφ' ἧς ἡ Υ. Μ. ἀσπασθεῖσα τὸς ἐσχάτως ἐκφρασεύσεως εὐχὰς του, ἠύδωκε νὰ στεφανώσῃ τὰ ἔργα Της, συνομολογεῖται τὸ ἀντιπροσωπικὸν πολίτευμα, ὡς συνθήκην μεταξὺ ἔθνους καὶ Βασιλέως, μέλλουσαν νὰ καθιερώσῃ ἀμετασβαλύτως τῶν Ἑλλήνων τὰ δικαιώματα καὶ τοῦ Θρόνου τὰ προνόμια.

Ναί! Βασιλεῦ, μόνη ἡ συνθήκη αὕτη, μόνον τὸ Συνταγματικὸν Πολίτευμα θέλει δώσει ζωὴν καὶ μονιμότητα εἰς τὰς ἐλευθέρως διατάξεις τῶν ἀπὸ τῆς καθιερώσεως τῆς Βασιλείας κανονισθέντων θεσμῶν, τῶν ἐποίων ἡ ἐνέργεια ἐκινδύνευσε νὰ χαλαρωθῇ Ἰνεκαλυπηρῶν περιστάσεων, δλωρ ἀνεξαρτήτων τῆς ἀγαθῆς προαιρέσεως τῆς Υ. Μ. καὶ τῶν εὐχῶν τοῦ ἔθνους, καὶ θέλει ἀνεγείρει ἐπὶ ἀπραδάντων θεμελίων τὸ πολιτικὸν ἡμῶν οἰκοδόμημα.

Εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν σκέψιν περιλαμβανόντες εἰ Πληρεξούσιοι τὸ ἐνεστῶς καὶ τὸ μέλλον τῆς Ἑλληνικῆς κοινωσίας, θέλουσι καταβάλλει ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ὕψιστου πᾶσαν δυνατὴν

προσπάθειαν εἰς τὴν ἀνάγειν τὸ οἰκοδομῆμα τούτου.

Συμμεριζόμενοι πληρέστατα τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Υ. Μ. καθὼς καὶ τὰς εὐχὰς Τῆς ὑπὲρ τῆς στεριώσεως καὶ εὐτυχίας τοῦ Κράτους, δὲν θέλουσι φειδωλευθῆ περι τὰς δικαίας πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτεν παρχωρήσεις, ἀλλ' ὅλαις δυνάμει θέλουσι προσπαθῆσαι νὰ καταστήσωσι μὲν ἀφ' ἑνὸς τὸν Οἰμελιώδη τοῦ Συντάγματος Νόμον, ἀρμόζοντα εἰς τὰς ἀληθεῖς ἀνάγκας τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ ἀξίον τῆς προδοκίας τοῦ κλιτισμένου κόσμου, ν' ἀναδείξωσι δὲ ἀφ' ἑτέρου τὴν Μοναρχίαν σεβαστὴν καὶ ἰσχυρὴν, καθιεροῦντες ὑπὲρ τοῦ Θρόνου ὅσα δικαιώματα εἶναι ἀναγκαῖα πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν δικαίων συμφερόντων ἑκάστου καὶ τῆς γενικῆς τοῦ Ἔθνους εὐημερίας.

Ἐδαρεσθησῆτε, Βασιλεῦ, νὰ πιστεύσητε ὅτι εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐγνώρισε τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην τῆς Υ. Μ., καὶ ὅτι εἰ πληρεξούσιοι τοῦ ἐξεύρου νὰ ἐκτιμήσωσιν αὐτὴν ἐπαξίως.

Θέλουσι λοιπὸν ἐπιληθῆ μὲ πληρεστάτην ἀφοσίωσιν τοῦ μεγάλου ἔργου, καὶ μὲ πνεῦμα εὐθύτητος καὶ πατριωτισμοῦ προβαίνοντες συμφώνως μετὰ τῆς Υ. Μ., εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ὀριστικοῦ τῆς Ἑλλάδος ἀντιπροσωπικοῦ πολιτεύματος, θέλουσιν ἐπιμεληθῆ νὰ ἐπιθέσωσιν εἰς αὐτὸ τὴν σφραγίδα τῆς διαρκείας καὶ μονιμότητος.

Ἐκκληροῦντες οὕτως ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Ὑψίστου τὰ ἱερὰ τῆς ἐντολῆς των καθήκοντα, εἰ πληρεξούσιοι ἐλπίζουσι ὅτι θέλουσι συνηθῆ τὰ ἐξουσιαστικὰ δικαιώματα τῆς εὐταπειρίας τῆς Ἑλλάδος, ἀχώριστον πάντοτε τῆς δόξης καὶ εὐκλείας τοῦ Θρόνου τῆς Υ. Μ.

Χθὲς τὸ ἑσπέρας κατὰ τὰς 6 ἡμ. ὤρας μ. μ. ἐπρουσιώθησαν εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα οἱ δύο Ἀντιπρόεδροι Μεταξῆ καὶ Λόντος, οἱ δύο Γραμματεῖς Δοκὸς καὶ Κολοκοτρώνης καὶ ἡ ἐκλεγθεῖσα παρὰ τῆς Συνλεύσεως δωδεκαμελὴς ἐπιτροπὴ. Ὁ Κ. Μεταξῆς ἀνέγνω τὴν ἀπάντησιν τῆς Συνλεύσεως εἰς τὸν κατὰ τὴν ἑστέρην αὐτῆς ἐκφωνηθέντα λόγον. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἀπήγγειλεν εἰς ἀνταπάντησιν τοὺς ἐξῆς λόγους τοὺς ὁποῖους ἐτήρησα ἐπιμελῶς εἰς τὴν μνήμην μου καὶ ἐγγυῶμαι τὴν ἀκρίθειάν των.

Κ ὁ ρ ι ο ι

» *Δέχομαι εὐχαρίστως τὴν ἀπάντησιν τῆς ἐθνικῆς Συνλεύσεως πρὸς τὸν κατὰ τὴν ἑστέρην αὐτῆς παρ' ἐμοῦ ἐκφωνηθέντα λόγον. Ἡ ἐν αὐτῇ ἐκφρασομένη ἀρμονία τῶν αἰσθημάτων μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ ἔθνους μοι προξενεῖ ἐνδόμυχον χαρὰν. Δι' αὐτῆς θέλω ἀποπειραιωθῆ, αἰετῶς καὶ ἐκ συμφώνου τὸ μέγα ἔργον τῆς συντάξεως τοῦ Πολιτεύματος τῆς Ἑλλάδος. Τιοιοῦτρόπως, δὲν ἀμφιδέλλω, ἐννοοῦμεν ἀμφότεροι τὴν ΤΡΙΤΗΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ.*

» *Ἐν τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς.*